

USNESENÍ

Městský soud v Praze rozhodl soudkyně Mgr. Janou Příbylovou ve věci

žalobkyně: **Leo Express Global a.s.**, IČO 29016002
sídlem Řehořova 908/4, 130 00 Praha 3
zastoupená advokátem JUDr. Pavlem Dejlem
sídlem Jungmannova 745/24, 110 00 Praha 1

proti

žalované: **České dráhy, a.s.**, IČO 70994226
sídlem nábreží Ludvíka Svobody 1222/12, 110 15 Praha 1
zastoupená advokátem JUDr. Karlem Muzikářem, LL.M.
sídlem Křížovnické náměstí 193/2, 110 00 Praha 1

o zaplacení 434 332 000 Kč s příslušenstvím, o procesním nástupnictví

takto:

Soud připouští, aby do řízení namísto žalobkyně vstoupil L. N., nar. xxx, bytem xxx, xxx, xxx.

Odůvodnění:

1. Žalobkyně se po žalované domáhala zaplacení částky 434 332 000 Kč s příslušenstvím. V průběhu řízení žalobkyně dne 10.11.2021 navrhla, aby do řízení na její místo vstoupil L. N., na něž byla žalobou uplatněná pohledávka postoupena, což bylo žalované oznámeno v dopise ze dne 2. 11. 2021, dodaném do její datové schránky dne 5. 11. 2021. Smlouva o postoupení pohledávky byla uzavřena dne 12.10.2021. Nově navrhovaný žalobce je v žebříčku nejbohatších Čechů na xxx místě. Smlouva o postoupení pohledávek byla uzavřena s odkazem na tiskovou zprávu Evropské komise ze dne 30.10.2020, v níž tato uvedla, že předběžně dospěla k závěru, že v letech 2011 až 2019 ČD uplatňovaly na trase Praha-Ostrava predátorské ceny, tedy žádná náhrada nákladů nepřipadala v úvahu. L. N. disponuje majetkovými účastmi minimálně v těchto společnostech: (i) Lxxxš Nxxxý, a.s., IČO: xxx; (ii) WXXXE gxxxp a.s., IČO: xxx; (iii) WXXXE - lxxxg s.r.o., IČO: xxx. Jen společnost Lxxxš Nxxxý, a.s. má splacený základní kapitál ve výši 42.000.000 Kč, disponuje budovami v pořizovací ceně 276.760.000 Kč a eviduje krátkodobé pohledávky ve výši 2.634.000 Kč. Společnost WXXXE gxxxp a.s. vlastní budovy v pořizovací ceně 177.998.000 Kč a společnost WXXXE Lxxxg s.r.o. vlastní movité věci v hodnotě 8.990.000 Kč. Jako skutečný majitel pak Ing. N. vystupuje v několika dalších obchodních společnostech a vlastní i řadu nemovitostí.
2. Současně s podáním návrhu na vstup nového žalobce byl L. N. vysloven souhlas se vstupem do předmětného řízení. Dne 18.5.2023 L. N. sdělil, že nesouhlasí se svým vstupem do řízení. Dále dne 14.8.2023 doplnil, že v říjnu 2021 došlo k uzavření smlouvy o postoupení pohledávek a byl předložen i dokument s přivolením k procesnímu nástupnictví ze dne 13.10.2021. Vše mělo právní i obchodní logiku, když zlom nastal následně na jaře 2022, kdy Evropská komise ukončila šetření a konstatovala, že se ČD ničeho nedopustily. Pan L. N. na toto reagoval tak, že nesouhlasil s procesním nástupnictvím a má za to, že spor má dokončit osoba, která spor začala. Současně prohlásil, že s ČD nemá zájem bojovat a chce uzavřít separátní dohodu.
3. Žalovaná se k návrhu vyjádřila tak, že žalobkyně podle jejího názoru institut procesního nástupnictví zneužívá k tomu, aby se vyhnula povinnosti nahradit žalované náklady, které jí v řízení vznikly (a vzniknou) v souvislosti s bráněním jejích práv, pakliže bude ve věci úspěšná.
4. Při posuzování návrhu soud vyšel z následujících skutečností zjištěných z obsahu spisu, jakož i z příloh návrhu na procesní nástupnictví a vyjádření k němu.

Shodu s prvopisem potvrzuje Jana Boubínová.

5. Žalobou uplatněná pohledávka byla smlouvou ze dne 12. 10. 2021 postoupena na L. N., nar. xxx, bytem xxx, xxx, xxx. V bodě III. 2 se žalobkyně zavázala v případě i jen částečného neúspěchu k úhradě nákladů soudního řízení i ČD (*zjištěno z citované smlouvy*).
6. Postoupení pohledávky bylo žalobkyni oznámeno dopisem ze dne 2. 11. 2021 (*zjištěno z oznámení o postoupení pohledávky ze dne 2. 11. 2021*).
7. L. N. je jediným xxx společností Lxxxš Nxxxý a.s. (*výpis z obchodního rejstříku*)
8. Společnost Lxxxš Nxxxý a.s. dle přílohy účetní uzávěrky k 31.12.2022 vykazuje dlouhodobý nehmotný majetek v ceně 685 000 Kč, budovy v hodnotě 267 760 000 Kč, samostatné movité věci v ceně 32 498 000 Kč a dlouhodobé závazky k ovládající osobě ve výši 67 467 000 Kč. (*účetní uzávěrka*)
9. L. N. je jediným xxx společností WXXXE gxxxp a.s. (*výpis z obchodního rejstříku*)
10. Společnost WXXXE gxxxp a.s. dle přílohy účetní uzávěrky k 31.12.2022 vykazuje budovy v hodnotě 177 989 000 Kč, pozemky v ceně 13 235 000 Kč a dlouhodobé závazky ve formě půjčky od společníka ve výši 92 374 000 Kč. (*účetní uzávěrka*)
11. L. N. vlastní řadu nemovitostí (*přehled vlastnictví z KN*)
12. Po právním posouzení návrhu soud dospěl k závěru, že jsou splněny veškeré předpoklady vyžadované zákonem pro to, aby mohl návrhu na vydání rozhodnutí o procesním nástupnictví vyhovět.
13. Podle § 2 zákona č. 99/1963 Sb., občanského soudního řádu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „o. s. ř.“), v občanském soudním řízení soudy projednávají a rozhodují spory a jiné právní věci a provádějí výkon rozhodnutí, která nebyla splněna dobrovolně; dbají přitom, aby nedocházelo k porušování práv a právem chráněných zájmů a aby práv nebylo zneužíváno.
14. Podle § 107a odst. 1 o. s. ř. má-li žalobce za to, že po zahájení řízení nastala právní skutečnost, s níž právní předpisy spojují převod nebo přechod práva nebo povinnosti účastníka řízení, o něž v řízení jde, může dříve, než soud o věci rozhodne, navrhnout, aby nabyvatel práva nebo povinnosti, popřípadě ten, kdo převzal výkon vlastnického práva k majetku, o něž v řízení jde, vstoupil do řízení na místo dosavadního účastníka; to neplatí v případech uvedených v § 107. Podle odstavce 2 citovaného ustanovení soud návrhu usnesením vyhová, jestliže se prokáže, že po zahájení řízení nastala právní skutečnost uvedená v odstavci 1, a jestliže s tím souhlasí ten, kdo má vstoupit na místo žalobce; souhlas žalovaného nebo toho, kdo má vstoupit na jeho místo, se nevyžaduje. Právní účinky spojené s podáním žaloby zůstávají zachovány.
15. O procesním nástupnictví soud rozhodl již ve svém usnesení ze dne 8.11.2022, č. j. 15 Cm 29/2016-646, která však bylo posléze k odvolání žalované usnesením Vrchního soudu v Praze ze dne 12.4.2023, č. j. 3 Cmo 140/2022-666, zrušeno s tím, že soud má zkoumat, zda nastala právní skutečnost, s níž právní předpisy spojují převod nebo přechod práva, a zda nedošlo k účelovému postoupení pohledávky a zneužití tohoto procesního institutu.
16. Soud vázán právním názorem odvolacího soudu vysloveným v jeho kasačním usnesení, i přesto, že má i nadále za to, že k prokázání skutečnosti, s níž právní předpisy spojují převod pohledávky na nového věřitele, postačuje samo oznámení o postoupení pohledávky (srov. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 6. 9. 2016, sp. zn. 23 Cdo 1878/2015, uveřejněné pod č. 21/2018 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek), zkoumal postoupení pohledávky a dospěl k závěru, že předloženou smlouvou došlo k postoupení pohledávky, která je předmětem tohoto řízení, tedy nastala právní skutečnost, s níž právní předpisy spojují převod práva.
17. Dle pokynu odvolacího soudu soud zkoumal i namítanou účelovost postupu žalobkyně při postoupení pohledávky. Soudní praxe je ustálena v závěru, že ve výjimečných případech může být návrh na procesní nástupnictví podaný v souladu s § 107a odst. 1 o. s. ř. zamítnut i přesto,

že jinak vyhovuje všem formálním předpokladům, které jsou na něj kladeny v odstavci 2 citovaného ustanovení, s poukazem na § 2 o. s. ř., podle něhož mají soudy dbát o to, aby v občanském soudním řízení nedocházelo ke zneužívání procesních práv účastníků (a dalších procesních subjektů). Takový postup je namístě například tehdy, jestliže podle toho, co v řízení vyšlo najevo, lze s jistotou prohlásit, že postoupení pohledávky a s tím související podání návrhu na vydání rozhodnutí o procesním nástupnictví podle § 107a o. s. ř. je výrazem zneužití předmětné právní úpravy za tím účelem, aby se případná pohledávka na náhradu nákladů řízení stala vůči (neúspěšnému) žalobci nedobytnou (k tomu viz například usnesení Nejvyššího soudu ze dne 27. 10. 2011, sp. zn. 29 Cdo 3013/2010, uveřejněné pod č. 46/2012 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek). Uplatnění předestřené postupu, odchylovajícího se od běžné praxe předjímané v ustanovení § 107a odst. 2 o. s. ř., je namístě pouze tam, kde je institut procesního nástupnictví zcela zjevně (tedy bez jakýchkoli rozumných pochybností) zneužíván k účelům, ke kterým sloužit nemá, a jako výjimka z pravidla musí být uplatňován restriktivně (k tomu viz například usnesení Nejvyššího soudu ze dne 21. 10. 2014, sp. zn. 29 Cdo 3887/2013).

18. Současně smyslem institutu procesního nástupnictví podle § 107a o. s. ř. je zhojit nedostatek aktivní věcné legitimace žalobce, jenž vyvstal v průběhu řízení tím, že nastala skutečnost, která má za následek převod nebo přechod žalobou uplatněného nároku na osobu odlišnou od žalobce (singulární sukcesí). Možnost pokračovat v řízení s právním nástupcem původního žalobce je v občanském soudním řádu upravena v zájmu zajištění hospodárnosti, tak aby bylo umožněno pokračovat v uplatňování daného nároku bez nutnosti iniciovat zahájení nového řízení, v němž by nebylo možno brát zřetel na výsledky řízení předcházejícího, ačkoli by se tou dobou již nacházelo v pokročilém stádiu (například by již bylo skončeno dokazování). Zjistí-li soud, že jsou splněny veškeré předpoklady, jimiž zákon podmiňuje vydání rozhodnutí o procesním nástupnictví, je jeho povinností žalobcovu návrhu vyhovět. Výjimku z uvedeného pravidla je, jak již bylo předestřeno, (zcela nepochybně) zjištění, že žalobce nedostatek aktivní legitimace vyvolal záměrně, vědom si hrozby svého neúspěchu ve věci, s cílem vyhnout se tímto způsobem povinnosti hradit protistraně její náklady, typicky tím, že pohledávku, která je předmětem žaloby, postoupil na nemajetný subjekt, zpravidla za tím účelem nově založený. Jedná se nicméně o zcela výjimečný instrument.
19. Soud dospěl po zhodnocení všeho, co v řízení vyšlo najevo, k závěru, že žalobkyně postoupením pohledávky účelově nezneužila procesního postupu podle § 107a o.s.ř. K tomuto soud vede zejména posloupnost jednotlivých úkonů, kdy žalobkyně postoupila pohledávku dne 12.10.2021 a dne 10.11.2021 navrhla vstup procesního nástupce do řízení, tedy vše prováděla v době, kdy bylo řízení přerušeno, bylo vedeno vyšetřování Evropskou komisí a z ničeho nešlo dovodit, že komise své zkoumání zakončí s jiným závěrem, než který jí byl předběžně prezentován dne 30.10.2020. Z pohledu soudu při postupování předmětné pohledávky nebyly zjištěny žádné, natož pak krajně, podezřelé skutkové okolnosti, které by nasvědčovaly zneužití institutu procesního nástupnictví. Dokonce i důvod uzavření postupní smlouvy uváděný L. N. je logickým a podporuje skutečnost, že mezi žalobkyní a L. N. došlo prostě k obchodní dohodě o postoupení pohledávky. Zneužití procesní úpravy se záměrem vyhnout se hrazení nákladů řízení úspěšnému účastníkům neindikuje ničeho, když nelze ani přehlédnout, že pohledávka byla postoupena na osobu, u níž s ohledem na její výše uvedené majetkové poměry dokonce nelze ani předpokládat, že by se pohledávka stala nevymahatelnou. Soud tedy shrnuje, že z ničeho nelze dovodit zřejmá (očividná) snaha žalobkyně vyhnout se postoupením pohledávky na třetí osobu hrazení nákladů vynaložených během řízení žalovanou a zneužít institutu procesního nástupnictví.
20. Posledně soud zkoumal, zda se vstupem do řízení souhlasí ten, kdo má vstoupit na místo žalobce. Je třeba konstatovat, že soudu byl dne 10.11.2021 doručen souhlas L. N., tedy toho, kdo má vstoupit na místo žalobkyně. Až následnými podáními ze dne 18.5.2023 a 14.8.2023 L. N. uvedl, že se svým vstupem do řízení nesouhlasí, a to v reakci na ukončení šetření ze strany

Evropské komise.

21. Podle § 41a odst. 3 o. s. ř. k úkonu účastníka, který není za řízení přípustný, se nepřihlíží.
22. Podle § 41a odst. 4 o. s. ř. úkon může být odvolán, jen jestliže jeho odvolání dojde soudu nejpozději současně s tímto úkonem.
23. Obecně lze konstatovat, že v procesním právu platí pro procesní úkony zásada, že „co se stalo, nelze odestát“, proto procesní úkony jednou učiněné nelze vzít zpět, ledaže to právní úprava výslovně připouští (například zpětvzetí žaloby podle § 96 o. s. ř.). Vedle zpětvzetí procesní právo upravuje související institut, tedy odvolání úkonu, ten se naopak vztahuje na všechny úkony (například odvolání zpětvzetí žaloby, odvolání návrhu důkazu, odvolání návrhu na přerušování řízení), ledaže by to bylo výslovně vyloučeno. Pokud účastník nebo jeho zástupce činí procesní úkon (určitý, srozumitelný a se všemi náležitostmi) v době, kdy není v přímém styku se soudem, činí podání. Procesní účinky podání nastávají v okamžiku, kdy v předepsané podobě (listinné či elektronické) dojde soudu. Má-li účastník zájem takový úkon odvolat poté, co ho odeslal, musí odvolání úkonu soudu dojít v předepsané podobě nejpozději současně s odvolávaným úkonem. V takovém případě účinky úkonu vůbec nenastávají. Poté, co účinky úkonu již nastaly, ale není odvolání úkonu přípustné, k takovému podání (odvolání úkonu) se nepřihlíží. (srovnej usnesení nejvyššího soudu ze dne 30. května 2001, sp. zn. 22 Cdo 846/2001, publikované v Souboru civilních rozhodnutí a stanovisek NS 6/2001) Jak již bylo uvedeno výše, pokud procesní úkon byl vůči soudu už jednou učiněn, nelze ho již následně odvolat a jedinou výjimkou je speciální právní úprava zpětvzetí pro návrhy na zahájení řízení (žaloba, odvolání, dovolání), u nichž to ale výslovně umožňuje za stanovených podmínek přímo zákon (viz § 96, 207 a 243c o.s.ř.).
24. Je-li pro rozhodování soudu (§ 154 odst. 1 ve spojení s § 211 a § 167 odst. 2 o. s. ř.), rozhodující stav v době vydání rozhodnutí, je pro posouzení splnění podmínek § 107a o. s. ř. významné, zda v době jeho rozhodování, již došlo k rozhodným skutečnostem, tedy i to, zda původní žalobce navrhl, aby do řízení místo něj vstoupil nabyvatel práva a zda ten, kdo má do řízení na místo žalobce vstoupit s tím souhlasil. Soud tedy posuzoval souhlas L. N. v souladu s výše uvedenými pravidly a dospěl k závěru, že souhlas nabyvatele práva byl dán. Souhlas se vstupem do řízení je totiž procesním úkonem, ohledně něž platí pravidla výše uvedená. Pokud L. N. vůči soudu vyslovil souhlas se svým vstupem do řízení na místo žalobkyně, mohl tento svůj souhlas odvolat, ale pouze do doby, než tento souhlas dojde soudu, tedy nejpozději do 10.11.2021. Pokud tak učinil až poté, soud k takovémuto úkonu jako nepřípustnému nepřihlíží. Současně platí, že právní úprava ohledně souhlasu se vstupem do řízení neupravuje možnost jeho zpětvzetí, tedy i pokud by soud vyslovený nesouhlas posuzoval jako zpětvzetí souhlasu, nevedlo by to k zamítnutí návrhu na vstup Leoše Novotného do řízení. Soud má totiž za to, že nelze aplikovat analogicky procesní úpravu týkající se zpětvzetí žaloby na souhlas se vstupem do řízení, neboť institut zpětvzetí je určen čistě pro procesní návrhy, kterými se zahajuje řízení (žaloba, odvolání, dovolání), ale nikoli na jakékoli jiné procesní návrhy. Ostatní procesní návrhy jsou ovládány zásadou, že je lze pouze odvolat, a to pouze ve lhůtě k tomu určené, bez ohledu na to, kdy je o nich soudem pravomocně rozhodnuto. Soud nemá ani za to, že by jiný postup mohl být odůvodněn aplikací dispoziční zásady, když bylo pouze na L. N., zda souhlas vyslovit či nikoli, tedy vyhodnotit, zda se vstupem souhlasí či nikoli. Současně i s vědomím toho, že pokud souhlasí, má po svém vstupu do řízení ve smyslu dispoziční zásady i právo s žalobou volně nakládat. I s ohledem na nezbytnost předvídatelnosti postupu soudu nelze připustit situace, kdy by souhlas se vstupem mohl být volně odvolán, odvoláno odvolání či znovu udělen, tedy by nastala naprosto nepřehledná procesní situace, která by se mohla v čase opakovaně měnit. Je na účastníku, aby si rozmyslel důsledky svého procesního úkonu s vědomím toho, že podle § 41a odst. 4 o.s.ř. je jím po jeho dojití soudu plně vázán. Pokud je argumentováno, že ustanovení § 41a odst. 4 o.s.ř. se vztahuje pouze na účastníky řízení a navrhovaný nový žalobce dosud není účastníkem řízení, pak soud tuto argumentaci považuje za naprosto nepřijatelnou, neb ustanovení týkající se úkonů účastníků řízení (§ 41 a násl. o.s.ř.) se vztahují na všechny osoby

(mimo soud), které se účastní řízení i jen po jeho část (svědek v části řízení o svědečném, znalec v části řízení týkající se znaleckého posudku, osoba žádající o nahlížení do spisu v části řízení týkající se nahlížení apod.), tedy i navrhaný nový žalobce v řízení o jeho vstupu do řízení. Soud na tuto osobu v této části řízení hledí jako na účastníka řízení a uplatňuje pro něj stejná pravidla (tak například má právo účastníka řízení napadnout rozhodnutí odvoláním - srovnej § 201 o.s.ř.). Soud nemá ani za to, že by toto nebylo v souladu se zásadou rychlosti v řízení, neb pokud nový žalobce nebude chtít spor dále vést, může po právní moci tohoto usnesení vzít žalobu zpět a soud jistě řízení promptně zastaví.

25. Soud má tedy za to, že byly naplněny oba formální předpoklady pro rozhodnutí o procesním nástupnictví, tak jak jsou vymezeny v ustanovení § 107a odst. 2 o. s. ř., a současně soud neshledal důvod odchýlit se od běžného postupu upraveného v § 107 o. s. ř. a v souladu s odstavcem 2 citovaného ustanovení ve výroku tohoto usnesení vstup L. N. do řízení namísto původní žalobkyně připustil.

Poučení:

Proti tomuto usnesení lze podat odvolání do 15 dnů od jeho doručení Vrchnímu soudu v Praze prostřednictvím soudu podepsaného.

Praha 17. října 2023

Mgr. Jana Příbylová
soudkyně